

Спољнополитички новинар Бошко Јакшић оцењује да је двонедељно примирје између Сједињених Америчких Држава и Ирана привремено смирило тензије, али упозорава да контрадикторна реторика Доналда Трампа и захтевни услови Техерана указују на неизвесне и тешке преговоре, уз закључак да би Иран могао имати више разлога да прогласи политичку победу.

Коментаришући прве ефекте склапања двонедељног примирја између САД и Ирана, Јакшић каже да је свакако допринео смиривању тензија, те да су напади изведени након склапања привременог мира “заостали инциденти који ће се ускоро смирити”.

Подсетимо, председник САД Доналд Трамп изјавио је да ће на две недеље одложити претње уништењем иранске цивилне инфраструктуре, ако Техеран безусловно и у потпуности отвори витални Ормушки мореуз за транспорт нафте. Иран је рекао да ће

пристати на овај захтев, уколико напади потпуно престану.

Ипак, истиче, како изјаве Доналда Трампа буде конфузију јер, како каже, председник САД користи реторику која је ово примирје довела у питање.

“Та реторика је срамна, да ће уништити цивилизацију, уништити читав народ. Мислим да је то, не бахато него и срамно, на граници ратног злочина. Али то је Трампу од 26. марта било шести пут да помера ултиматум. Где ту има конзистентност у политици? То је шаране лево, десно и ово прихватање примирја са америчке стране је изнуђено. То је тај покушај спасавања, али неке штете су већ направљене”, сматра Јакшић.

Јакшић ипак истиче како се примећује да су обе стране сада заинтересоване да се дође до споразума - Иран да би спречио даља разарања, а Америка јер Трамп хоће да се “извуче из замке у коју је сам закорачио попут свих америчких председника пре њега који су рачунали на то да ће супериорна америчка војска брзо решити проблеме”.

Јакшић оцењује да му није јасно зашто је Трамп толико усхићен и оптимистичан у вези са 10 тачака примирја које нуди Иран јер, како каже, оне подразумевају повлачење америчке војске са Блиског истока, што би подразумевало и затварање њихових база, као и укидање санкција Ирану и наставак његовог обogaћивања програма уранијама.

“Пети захтев је, ако се не варам, да у све то буде укључен и Либан. Чули смо да Израел неће да прекине операцију у Либану, али и ови претходни захтеви делују као да ће Вашингтон врло тешко такве да их прихвати. Другим речима, треба очекивати врло озбиљне преговоре, не чини ми се да је све тако лако и дивно”, оцењује Јакшић.

Саговорник Н1 ипак наглашава да ће време показати како ће се примирје имплементирати за следеће две недеље јер, како каже, примирје је једно, а трајни мир је нешто сасвим друго.

Ко је политички победник рата?

Јакшић сматра да ћемо и у овом рату присуствовати ситуацији где обе стране проглашавају победу, али да, према његовом мишљењу Техеран има више разлога за славље.

“Објективно мислим да више разлога да прогласи победу има Техеран него Вашингтон. Ако упоредимо стартне циљеве које су постављени, то су били рушење режима, видимо да данас Трамп каже да је промењен режим у Ирану. Јесте промењен јер је ликвидирано педесетак из првог ешалона власти, али нова власт и нови врховни вођа ни по чему се идеолошки ни политички не разликују од претходних чак, пошто је ова власт под великим утицајем Исламске револуционарне гарде, могло би да се каже и да је тврђа од претходне”, објашњава Јакшић.

Он подсећа да је САД нису успеле да униште ни ирански нуклеарни програм који су означили као повод за интервенцију јер се, како каже, 440 килограма обогаћеног уранијума и даље налази негде у Ирану.

Као још једну слабост САД навео је и одбијање НАТО савезника да се сврстају уз Трампа имајући у виду да је овај рат попут оног у Украјини - чисто кршење међународних права.

“Ја не знам шта је Трамп добио. Спреман сам чак можда да јеретички констатујем да, ако је Трамп рачунао да ће променити режим онда су САД и његова власт много већи кандидат за промену него што је власт у Техерану. Наравно, неће Трамп због тога бити смењен, али врло је могуће да ће платити цену на новембарским изборима”, закључује спољнополитички новинар Бошко Јакшић за Н1.

(Н1)